

СПРАВКА
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МОНИТОРИНГОВИТЕ ПРОГРАМИ, ВКЛЮЧЕНИ В
НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ
ПЪРВОТО ПОЛУГОДИЕ НА 2014 Г.

Справката е изготвена въз основа получената до 30.06.2014 г. в ИАОС информация за обслужването на НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА КОНТРОЛ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА

Техническо състояние на Националната автоматизирана система за контрол качеството на атмосферния въздух през първото полугодие на 2014 г.¹

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), утвърдени със Заповед № 1046/03.12.2010 г. на министъра на околната среда и водите.

През 2014 г. дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 66/28.01.2013 г., в т.ч. брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване.

През 2014 г. Националната система за контрол на КАВ се състои от следните пунктове:

- ✓ 30 стационарни автоматични измервателни станции (АИС);
- ✓ 4 АИС за мониторинг на КАВ в горски екосистеми (Рожен, Юндола, Витиня и Старо Оряхово);
- ✓ 7 ДОАС системи (Differential Optical Absorption Spectroscopy), разположени в градовете Свищов, Никопол, Силистра, Бургас и Стара Загора (с. Могила), с. Остра Могила и с. Ръжена;
- ✓ 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ.

В Националната система за мониторинг на КАВ ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели, съгласно закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): фини прахови частици (ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2.5}), серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, въглероден оксид, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Допълнително, според характера и източниците на емисии в отделни райони от територията на страната се контролират специфичните показатели: амоняк, аерозоли на сярна киселина, толуен, ксилен, стирен, серовъглерод, сероводород, метан и неметанови въглеводороди, както и някои други специфични замърсители.

Контролират се и следните метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане, обща слънчева радиация, влажност и температура на въздуха.

Всички автоматични станции (АИС и ДОАС) работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ от тях постъпват в реално време в съответните регионални диспечерски пунктове (регионални бази данни в РИОСВ) и в централния диспечерски пункт в ИАОС София - Националната база данни за КАВ.

Ръчните пунктове за мониторинг на въздуха работят само в светлата част на денонощието (4 пробовземания на ден, 5 дни в седмицата).

Системата за качеството на атмосферния въздух разполага и с 6 броя мобилни автоматични станции (МАС), включени към регионалните лаборатории в София, Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе. Станциите са разпределени пропорционално по територията на страната като дават възможност за обслужване на територията на цялата страна. МАС се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броят на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации, за проследяване ефекта от изпълнението на общинските

---

¹ Справката е изготвена въз основа на месечните доклади на РЛ и РИОСВ за работния статус на АИС.

програми за намаляване нивото на атмосферните замърсители. Дейността на МАС ежегодно се регламентира с графици, утвърждавани от министъра на околната среда и водите.

Мониторинговата програма на комплексна фонова станция /КФС/ „Рожен” включва компонент въздух към Националната система за контрол на КАВ и компоненти води, почви и растителност.

1. Компонент „атмосферен въздух”- през 2014 г. дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух на КФС „Рожен” се регламентира със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 66/28.01.2013г. Ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели, съгласно закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): фини прахови частици (ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2.5}), серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Контролират се и следните метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, обща слънчева радиация, количество валеж, влажност и температура на въздуха.

2. Компонент „води” - мониторинговата програма за отлагания във валеж (дъжд и сняг) – 1 пункт на открито. Честотата на пробовземане е един път на две седмици. взети проби – 9, извършени анализи – 135, анализирани показатели – 15.

3. Компонент „почви” – извършено е пробовземане от 3 пункта – КФС „Рожен”, мотел „Рожен” и връх „Снежанка”. извършени анализи – 27, анализирани показатели – 2

Предприети мерки за подобряване на дейността на мрежата за контрол на качеството на атмосферния въздух през първото полугодие на 2014 г.

С цел определяне на необходимостта от преместване на автоматичните измервателни станции (АИС) „Видин” и АИС „Раковски” в гр. Видин и гр. Димитровград се извършват паралелни измервания на КАВ с мобилни автоматични станции (МАС). Във връзка с разработването на общинската програма на гр. Асеновград за подобряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършват измервания с мобилна автоматична станция. С решение на експертна група, определена със Заповед № РД 826/31.10.2013г. на министъра на ОСВ се извършва обследване качеството на атмосферния въздух в гр. Челопеч.

Изготвена е и се изпълнява Годишна програма за дейността на Калибровъчна лаборатория (КЛ) през 2014 г. по отношение на калибриране на газовите анализатори за контрол качеството на атмосферния въздух и емисионния контрол на атмосферните замърсители. В зависимост от нуждите регулярно се оказва методическа помощ за правилното прилагане на основните елементи на единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията. През първото шестмесечие са калибрирани 192 броя автоматични газанализатора за контрол качеството на атмосферния въздух, 55 автоматични газанализатора за емисионен контрол, 10 многоканални (многокомпонентни) анализатора за емисионен контрол и са проверени 60 броя пробовземни устройства. Калибрирането на автоматичните газанализатори за контрол качеството на атмосферния въздух и емисионен контрол се извършва съгласно международният стандарт EN ISO БДС 17025. Издадени са 74 броя сертификата от калибриране съгласно действаща система за управление на акредитираната лаборатория по Европейски стандарт БДС EN ISO/IEC 17025.

Отчет за изпълнение на графиците на мобилните станции за контрол качеството на атмосферния въздух през шестмесечието на 2014 г., утвърдени от МОСВ

Мобилните станции се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броя на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации. Изготвен е годишен график за работа на МАС. Графикът е утвърден от министъра на околната среда и водите и е изпратен в РЛ за изпълнение и РИОСВ за сведение и оказване на съдействие.

При изготвяне на графика за 2014 г. са взети предвид следните фактори:

- районите за измерване са определени съгласно утвърдения от МОСВ *Списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух*;
- честотата и продължителността на измерване са определени съгласно изискванията на утвърдената от МОСВ *Инструкция за предварителна оценка на качеството на въздуха*;
- предвидени са допълнителен брой дни за извънредни измервания, аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации и др.;
- предвидени са паралелни измервания за определяне нивото на ФПЧ10;
- предвидени са достатъчен брой дни за калибриране, профилактика и подготовка за измерването.

В ИАОС е постъпила следната информация за дейността на МАС за контрол КАВ² за изпълнение на графици за първото полугодие на 2014 г.:

Таблица 1

РИОСВ	Район за ОУКАВ	Продължителност и честото на измерване по график	Продължителност и честото на измерване за първо полугодие
Варна Шумен	Белослав	51 денонощия ЕМ	14 денонощия ЕМ
	Провадия	51 денонощия ЕМ	14 денонощия ЕМ
	Каспичан	51 денонощия ЕМ	13 денонощия ЕМ
Плевен Враца Монтана	Д. Митрополия	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
	Мездра	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
	Видин	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
Пловдив Пазарджик Смолян	Асеновград	51 денонощия ЕМ	14 денонощия ЕМ
	Стамболийски	51 денонощия ЕМ	29 денонощия ЕМ
	Първомай	51 денонощия ЕМ	29 денонощия ЕМ
Русе В. Търново	Свищов	51 денонощия ЕМ	25 денонощия ЕМ
	Габрово	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
	Трявна	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
София Перник Благоевград	Разлог	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
	Челопеч	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
	Радомир	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
Стара Загора Бургас Хасково	Раднево	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ
	Димитровград	51 денонощия ЕМ	25 денонощия ЕМ
	Харманли	51 денонощия ЕМ	26 денонощия ЕМ

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ

Инструментален контрол

В изпълнение на изискванията на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, ИАОС, съгласувано с РЛ, РИОСВ и МОСВ изготви годишен График на предприятията с източници, подлежащи на контролни измервания от РИОСВ. Графикът е утвърден от министъра на околната среда и водите и е изпратен в РЛ и РИОСВ за изпълнение.

² Протоколите от измерванията на КАВ с мобилните станции се съхраняват в дирекция „МООС“ и ГД ЛАД

При изготвяне на графика се вземат предвид следните обстоятелства:

- предприятията, подлежащи на контролни измервания от съответната РИОСВ се контролират един път годишно. При промяна вида на горивните уредби, горивата или при други технологични промени се извършват измервания два пъти годишно;
- резултатите от контролните измервания се изпращат от РИОСВ в ИАОС до 15 дни след изтичане на съответното полугодие;
- за предприятията с утвърдени планове за мониторинг, РИОСВ следи за стриктното им спазване, като 15 дни след изтичане на всяко полугодие информира ИАОС и МОСВ за изпълнението им;
- за предприятия с утвърдени планове за мониторинг, които са значителни източници на вредни вещества, по преценка на РИОСВ, се извършват допълнителни контролни измервания;

В ИАОС е постъпила информация за проведен инструментален контрол на следния брой предприятия, източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух през първото полугодие на 2014 г.:

Таблица 2

РИОСВ	По график		Изпълнение I полугодие	
	Бр. обекти	Бр. пробоотборни точки /ПТ/	Бр. обекти	Бр. ПТ
Благоевград	2	2	0	0
Бургас	11	30	5	16
Варна	2	4	0	0
Враца	7	12	3	4
В. Търново	1	1	0	0
Монтана	6	7	0	0
Пазарджик	1	2	0	0
Плевен	6	8	1	2
Пловдив	3	5	0	0
Русе	3	5	0	0
Смолян	3	4	0	0
София	5	12	1	2
Ст. Загора	0	0	0	0
Хасково	2	7	2	7
Шумен	12	13	6	7
Перник	5	14	2	3
Всичко	69	126	20	41

РИОСВ Стара Загора няма утвърдени планове за инструментален контрол за 2014 година.

Предприети мерки за подобряване на дейността на системата за мониторинг на емисии на вредни вещества във въздуха през 2014 г.

Графикът за 2014 г. е изготвен чрез оптимизиране на броя на контролираните предприятия, а именно: не са включени обекти, провеждащи СПИ и/или СНИ съгласно Наредба за изменение и допълнение на Наредба №6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, публикувана в ДВ бр.34/29.04.2011.

През първото полугодие на 2014 г. Калибровъчна лаборатория поддържа обхвата си на акредитация за всички използвани процедури по калибриране и осигуряване качеството на данните по отношение на контрол качеството на атмосферния въздух и емисионен контрол.

Приети и пуснати в действие са 3 /три/ нови мобилни автоматични станции, както и специализирана апаратура за провеждане на измервания на емисии на вредни вещества във

въздуха. Същите са доставени в рамките на изпълняващ се проект по оперативна програма „Околна среда 2007-2013 год.“.

ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Физикохимичен мониторинг на повърхностни води за първо полугодие на 2014г.

През първото шестмесечие на 2014 г. в подсистемата за физикохимичен мониторинг на повърхностни води са взети общо 2908 броя проби от 665 пункта.

Мониторингът на повърхностните води се извършва по мониторингова програма съгласно Заповед № РД-182/26.02.13г.. Допълнително пробонабираните пунктове са по Заповед №635/13.08.2013 за програми за мониторинг на повърхностни и подземни води в изпълнение на изискванията на Директива 91/676/ЕС за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Не е включен мониторинга на морски води, който се извършва от ИО-БАН.

Данните за проведения мониторинг са систематизирани в долната таблица, на база, справка за изпълнение на програмите за мониторинг от ГД ЛАД и информацията от националната база данни на ИАОС.

Таблица 3

* Пункта р.Доспат при с.Медени поляни е с честота на пробонабиране 1/год..

** 28 пункта на РЛ София са с честота на пробонабиране 1/год., а 8 пункта са с честота 2/год. и част от тях ще бъдат пробонабрани през второто шестмесечие.

Басейнова дирекция	Регионална лаборатория	Брой по НСМОС	Действително изследвани	
		Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. пунктове	пунктове	пробонабирания
БДУВ Дунавски район	Варна	4	4	8
	Велико Търново	35	38	219
	Враца	17	18	67
	Монтана	31	32	176
	Плевен	36	39	145
	Русе	26	26	111
	София	32	32	135
	Шумен	7	10	36
БДУВ Черноморски район	Бургас	84	86	326
	Варна	38	36	158
	Шумен	36	36	165
БДУВ Източнобеломорски район	Бургас	1	1	4
	Пазарджик	27	31	148
	Пловдив	38	43	210
	Смолян	16	16	82
	София	14	14	64
	Ст. Загора	48	52	187
	Хасково	31	31	210
БДУВ Западнбеломорски район	Благоевград	65	73	219
	Смолян	12	12	50
	Пазарджик	2	1*	1
	София	55	34**	187
Общо		655	665	2908

Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води за първо полугодие на 2014г.

Хидрометричният мониторинг на повърхностни води се изпълнява от ИАОС – РЛ. През първото полугодие на 2014 г. са проведени 36 измервания на водно количество на 30 пункта. На един от пунктовете не са проведени измервания поради неработеща измервателна апаратура.

В следващата таблица са представени хидрометрични измервания, проведени през първото полугодие на 2014 г. от РЛ към ИАОС.

Таблица 4

РЛ	Брой по НСМОС Заповед № РД - 182/26.02.2013г.		Действително проведени измервания	
	Пунктове	Измервания	Пунктове	Измервания
Благоевград	1	2	1	2
В.Търново	2	4	2	4
Враца	1	2	1	6
Монтана	1	2	1	2
Плевен	1	2	1	6
Пловдив	1	2	-	-
Смолян	3	6	3	6
София	1	2	1	2
Ст. Загора	2	4	2	4
Хасково	1	2	1	2
Шумен	1	2	1	2
Общо	15	30	14	36

Изпълнение на програмата за хидробиологичен мониторинг на повърхностни води за първо полугодие на 2014г.

За 2014 г. са планирани общо 830 пункта за хидробиологичен мониторинг на повърхностни води в съответствие със Заповед № РД -182/26.02.2013 г.

Изпълняват се 4 показателя от общо 9 регионални лаборатории.

През първото шестмесечие (януари-юни) на 2014 г. са обходени 297 пункта от включените в програмата за хидробиологичен мониторинг. Поради естеството на хидробиологичният мониторинг основното количество от пробонабирането и анализите се планират и изпълняват през второто полугодие (в периода м. юни – м. септември). Част от пробите, които се събират през първото полугодие се консервират и се анализират през второто полугодие.

Данните за проведения мониторинг са систематизирани в долната таблица, на база информацията, постъпила от лабораториите на ИАОС.

Таблица 5

БД	РЛ	макрозообентос					макрофити				фитобентос					Забележки
		ани пункто	пункто ве	проби	ени анализ	ани пункто	пункто ве	и макроф	ани пункто	пункто ве	проби	ени анализ				

			посетен и				посетен и			посетен и			
ЧР	Бс	77	47	47	11	30	10	10	32	19	19	0	
ЧР	Шм	46	26	26	0	12	0	0	13	1	1	0	
ДР	ВТ	56	5	5	0	31	3	3	42	1	1	0	
ДР	Мт	44	8	6	37	39	0	0	44	9	7	-	
ДР	Сф	27	0	0	0	27	0	0	27	0	0	0	Поради валежи и високи води , към момента не е извършено пробонабиране.
ИБР	Пз	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ИБР	СтЗ	120	26	26	0	2	0	0	11	0	0	0	
ИБР	Пл	114	26	26	26	6	0	0	9	0	0	0	
ИБР	См	70	29	29	145	3	1	0	6	2	2	0	
ИБР	Сф	18	0	0	0	-	-	-	4	0	0	0	
ИБР	Бс	7				-	-	-	1	0	0	0	
ЗБР	Сф	68	22	20	13	11	6	6	28	12	12	0	
ЗБР	Блг	75	40	39	0	19	7	7	43	12	12	0	
ЗБР	Пл	8	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	

ПОДЗЕМНИ ВОДИ

През първо полугодие на 2014 г. мониторинга на подземните води е проведен по програми за мониторинг на химичното състояние - контролен и оперативен мониторинг, утвърдени със Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Мониторинга е проведен в 342 пункта, за които са изработени 903 протокола (вкл. 162 протокола, изработени от РЛ подизпълнител).

Два пункта са добавени: BG2G000000QMP021 Завет, Каптаж ПС Завет на РЛ Бургас и BG2G000000NMP055 Богдан, Каптаж при ПС Алмалии на РЛ Варна.

Един пункт е подменен и така е преминава от РЛ Варна към РЛ Бургас, а именно – BG2G00000K2MP185 Садово, КИ "Черната вода", "В и К" ЕАД Бургас на РЛ Бургас е заменил Аспарухово, кап.извор "Манастир-1", "В и К" ООД Варна на РЛ- Варна.

Има още няколко заменени пункта, без преминаване към друга РЛ.

Три пункта са взети допълнително – само за нитратни йони – BG3G0000AQHMP002 Карлиево, Дренаж "Студен кладенец", BG2G000000NMP055 Богдан, Каптаж при ПС Алмалии и BG2G00000K2MP089 Могила, Каптаж. Допълнителни протоколи на 49 мониторингови пункта

съдържат само нитрати – пробовземанията са извършени по изискванията на Наредбата за нитрати.

Един пункт е отпаднал BG3G000PRQMP005 Карлово, Сондаж – 1 – уведомени сме с писмо, че не се използва и няма достъп.

Анализите на пробите са извършени по следните групи показатели:

1. Физико-химични:

I-ва група – основни физико-химични показатели;

II-ра група – допълнителни физико-химични показатели.

2. Специфични замърсители

I-ва група - метали и металоиди;

II^{ра} група -органични вещества.

За 84 пункта на БДДР има изискване по Заповед 182/26.02.2013 г. да се пробонабира допълнително веднъж годишно за основни физико-химични показатели; за допълнителни физико-химични показатели – 2 пъти/годишно и за метали и металоиди 2 пъти годишно. Част от допълнителните пробонабирания са направени.

Основните физикохимични показатели се пробонабират с честота – 2 до 4 пъти /годишно (1 пункт на БДДР Чепинци сондаж Изола Петров ЕООД – 3 пъти годишно поради технически причини при работа на сондажа), за допълнителните физикохимични показатели честотата е – 1 до 4 пъти /годишно; за металите и металоидите е 1-2 пъти/годишно (2 пункта на БДИБР - Попинци, Дренаж Огнен, ПС - ПБВ - Извор "Чортлен" + Сондаж са 4 пъти/ годишно) и и за органичните вещества – 1 път/ годишно (с изключение на 1 пункт на БДЗБР - Разлог, Извор "Язо", който е 2 пъти /годишно) . Направени са анализи за органични вещества на 44пункта.

Данните за действително пробонабраните пунктове и извършените пробовземания от Регионалните лаборатории през първото полугодие на 2014 г. към общо планираните по НСМОС са представени в следващата таблица:

Таблица 6

БД	РЛ	Брой по НСМОС		Действително изследвани през първо полугодие на 2014г.		
		Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. (вкл.питейни за БДДР)				
		Пунктове	Протоколи	Пунктове	Протоколи	Протокол, като подизпълнител
БД Дунавски район	Варна	9	24	9	24	1*
	В. Търново	9	34	9	34	0
	Враца	8	28	8	28	2*
	Монтана	15	30	15	36*	3*
	Плевен	21	59	21	63*	0
	Русе	14	38	14	44*	5*
	Централен офис-София	18	45	18	55	6*
	Шумен	5	12	5	12	0
	Пловдив					7*
		Бургас				
БД Черноморски район	Бургас	29	58	31	58	8*
	Варна	38	76	38	76	1*
	Шумен	24	48	24	48	0

БД Източнобеломорски район	Бургас	7	14	7	14	8*
	Пазарджик	12	46	12	46	0
	Пловдив	16	28	15	29	7*
	Смолян	9	15	9	18*	0
	София	8	30	9	38	0
	Ст. Загора	40	79	40	77	9*
	Хасково	20	40	20	40	0
БД Западнобеломорски район	Благоевград	23	46	23	46	0
	София	15	20	15	30*	6*
общо		339		347	1586	

*има допълнителни пробовземания само за нитрати по Наредбата за замърсяване на води с нитрати от земеделски източници.

Лаборатории, извършили изпитвания като подизпълнител на други РЛ:

8* РЛ-Бургас – 16 проби за РЛ В.Търново за живак

1* РЛ-Варна – 9 проби тежки метали и манган за РЛ Шумен на територия БДДР и за РЛ Шумен са изработени 37 проби за манган и по 5 проби за калий и натрий.

за РЛ В.Търново и 19 проби органични замърсители за РЛ Шумен, 16 проби калий и натрий за РЛ Шумен, 26 проби за тежки метали (арсен, мед, никел, олово, живак, кадмий, общ хром и цинк) за Шумен и 11 проби за манган на РЛ Шумен.

2* РЛ- Враца- 12 проби – за обща алфа и обща бета активности за РЛ – Русе;

3* РЛ-Монтана- 8 проби анализи на тежки метали (8 метала) и манган за РЛ-Враца;

4* РЛ-Плевен- 17 проби за РЛ В.Търново за живак; 15 проби органика за РЛ Монтана.

7* РЛ-Пловдив - 17 проби извършени са анализи за тетрахлоретилен и трихлоретилен за РЛ Плевен;

5* РЛ-Русе – 21 проби за тежки метали, желязо и манган за РЛ-Плевен.

6* Централен офис – София – 12 броя Радий 226 и уран за РЛ Русе и 22 проби (протоколи) за РЛ Благоевград – за органични замърсители.

22 броя органика – за РЛ Благоевград,

9* РЛ Стара Загора – за РЛ Пловдив – 6 проби за манган и по една проба за цинк и мед.

Като цяло програмите за химичен мониторинг на подземни води са изпълнени. Регистрирани са някои отделни липси, които са посочени по-долу и всички те са по обективни причини:

РЛ Благоевград – програмата е изпълнена

РЛ Бургас – програмата на БДИБР е изпълнена.

Относно програмата за БДЧР - 2 пункта са добавени:

BG2G00000K2MP185 Садово, КИ " Черната вода", "В и К" ЕАД Бургас, заменил Аспарухово, кап.извор "Манастир-1", "В и К" ООД Варна на РЛ. Варна.

BG2G000000QMP021 Завет, Каптаж ПС Завет.

1 пункт е заменен – уведомени сме - Пункт BG2G000000NMP184 Бургас, ТК-1 "Винком"с официално писмо с изх. № 12-00-3460 от 9.05.2013 на БДЧР се заменя поради липса на помпено оборудване с BG2G000000NMP184 Бургас, ТК "БСУ-Бургас" и не е пробовземаан поради това през 1-во тримесечие.

Липсват 1-ро тримесечие на 3 пункта – уведомени сме:

BG2G000000NMP070 Бургас, Пристанище Бургас ЕОД,Тръбен кладенец 6 – зазимена помпа

BG2G000000NMP098 Айтос, Сондаж С1 "Симпо" АД – демонтирана помпа

BG2G000000NMP184 Бургас, ТК "БСУ-Бургас" – зазимена помпа

Липсва 2-ро тримесечие за 1 пункт – уведомени сме - BG2G000000QMP135 Обзор, Сондаж Р-5, Ф. "Одесос-570" ЕООД – пунктът е недостъпен.

РЛ Варна

Програмата за БДЧР

Един пункт е заменен и е прехвърлен към РЛ Бургас BG2G00000K2MP185 Садово, КИ " Черната вода", "В и К" ЕАД Бургас е заменил Аспарухово, кап.извор "Манастир-1", "В и К" ООД Варна, който е бил на РЛ. Варна.

Добавен е пункт BG2G000000NMP055 - Богдан, Каптаж при ПС Алмалии, който е изследван за нитрати.

РЛ Враца – програмата е изпълнена.

РЛ Велико Търново – програмата е изпълнена

РЛ Монтана – програмата е изпълнена.

РЛ Пловдив - програмата е изпълнена.

По обективни причини липсва пункт BG3G000PRQPMP 005 - сондаж - 1, гр.Карлово. Този сондаж е в двора на месокомбинат Карлово и от м.юни 2012 г. не се използва, няма достъп за пробовземане. Уведомена е БД ИБР и ИАОС.

Пункт BG3G000PRQPMP122 Пловдив, ШК 1 ? КЦМ не е пробонабиран за първо тримесечие – уведомени сме - поради извършване ремонт на кладенеца и невъзможен достъп до подземните води през първо тримесечие.

РЛ Плевен – програмата е изпълнена.

РЛ Пазарджик – програмата е изпълнена.

РЛ Русе – BG1G00000N1MP194 Звънарци, МП 42. Закрит пункт през 2014, поради липса на вода. Писмо изх. № 1498 23.05.2014

РЛ Стара Загора – програмата е изпълнена – липсват 2 пункта 2-ро тримесечие по обективни причини – уведомени сме.

Пункт BG3G00000T1MP075- Питово, извор "Текиря", липсва информация за пробонабиране през второто тримесечие по обективни причини. ИАОС е уведомена, че е имало проблем с достъпа до пункта.

Пункт BG3G00000QMP029 Стара Загора, 2 Сондажа – ПС – уведомени сме, че пунктът е разрушен.

РЛ Смолян – програмата е изпълнена.

РЛ София и централната лаборатория на ИАОС - – програмата е изпълнена,

РЛ Хасково – програмата е изпълнена

РЛ Шумен – Програмата е изпълнена.

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ НА ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите (ИСРМУВ) е изградена и функционира на основание чл.171, ал.1 от Закона за водите, Глава пета от Наредба № 1 /11.04.2011 г. за мониторинг на водите. Организирането на дейността е регламентирано в Заповед № РД-382/20.04.2010 г., отменена с влязла в сила Заповед № РД 821/30.10.2012 г. на министъра на околната среда и водите.

Броят на обектите по утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за 2012 г. е 567, за 2013 г. е 587, за 2014 г. е 594. Пробовземанията се извършват 2 пъти годишно (през I и II полугодие) за всяко заустване от даден обект-емитер, като за селищните канализации без пречиствателни станции и за обекти със сезонен режим на работа, пробовземанията се извършват един път годишно (т.7а от цитираната заповед). Извършват се анализи за посочените в разрешителните за заустване физико-химични показатели. Броят на извършените контролни пробовземания за първото полугодие на 2014 г. е 736 от 486 обекта емитери на отпадъчни води. Анализът на взетите водни проби се извършва задължително за всички показатели, за които са определени индивидуални емисионни ограничения в разрешителните за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води. Броят на пробите за всеки обект е в зависимост от броя на заустванията. Във всеки протокол броя на анализирания параметри е средно между 15 и 22.

В съответствие със Заповед № РД 821/30.10.2012 г. на министъра на околната среда и водите от 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС, включени в Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите.

Общите резултати от информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите за обектите, заустващи в повърхностни водни обекти и протоколите за физико-химичен анализ на отпадъчните води за първото полугодие на 2014 г. са представени в следващата таблица.

Изпълнение на програмата за контролни измервания на състоянието на отпадъчните води, заустващи в повърхностни водоеми

Таблица 7

ИАОС(РЛ)/ РИОСВ	Брой обекти емитери по списък 2014 г.		Емисионни измервания (брой взети проби) първо полугодие 2014 г.		Брой параметри за изпитване	
	планирани	отчетени	планирани	отчетени	планирани	отчетени
Благоевград	27	23	64	40	15-17	15-20
Бургас	70	70	125	68	15-20	15-20
Варна	53	37	128	80	15-20	15-20
Велико Търново	23	23	70	36	14-21	14-23
Враца	34	24	87	39	13-21	13-21
Монтана	26	30	58	30	18-23	18-23
Пазарджик	35	35	87	39	15-18	15-20
Плевен	28	27	50	29	14-21	14-20
Пловдив	37	20	76	30	14-21	14-21
Русе	32	27	77	82	15-18	15-21
Смолян	42	37	72	38	15-21	15-21
София	50	30	127	45	14-18	15-20
Стара Загора	31	31	74	46	14-19	19-26
Хасково	27	20	73	40	14-18	15-20
Шумен	48	32	123	64	15-21	15-25
Перник	31	20	94	30	15-21	15-20
ОБЩО	594	486	1385	736	15-20	15-22

За някои обекти при извършените проверки не е установено изтичане на отпадъчни води поради преустановена трудова дейност, сезонен режим на работа или намален работен капацитет:

“Чистота Искър” АД, ДНО, гр.София, “ВиК Бебреш” ЕООД, ПСОВ Ботевград, “Каусто Голд” АД, гр.Кюстендил, “ВиК” ЕООД, гр.София, СК Петърч, “ВиК” ЕООД, гр.София, СК Драгоман, “Джи Еф Еф” АД, с.Черковица, ТЕЦ “Видахим” АД, гр.Видин, “Видекс” АД, гр.София, завод “Миджур”, с.Горни Лом, “Ломско пиво” АД, гр.Лом, “Бургаски корабостроителници” АД, Лукойл Нефтохим Бургас” АД-нефтобаза “Росенец”, и др.

ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА

ИАОС преустанови събирането чрез РИОСВ на информационни карти от концесионерите на съоръжения за управление на минни отпадъци.

ЗЕМИ И ПОЧВИ

Мониторинг на почви - I ниво, широкомащабен мониторинг

Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви- I ниво, 2013 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви - I ниво, широкомащабен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9218/10.05.2013 г.), почвените проби, взети за изпитване през есента на 2013г. са анализирани по всички показатели съгласно изискванията на Наредба 4/2009 г. за мониторинг на почвите.

Реализирано е наблюдение в 99 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 594 проби и са извършени 30294 аналитични изпитвания. Протоколите с анализите на всички почвени проби по отношение на индикаторите за оценка (нютриенти, тежки метали,металоиди и органични замърсители) са получени в срок до 31.03.2014 г. и са въведени в националната база данни до края на месец юни 2014 г.

В следващата таблица е представена информация за планираните и изпълнени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – I ниво, 2013 г.

Таблица 8

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели
Благоевград	5	30	8	5	30	8
Бургас	8	48	22	8	48	22
Варна	8	48	29	8	48	29
Велико Търново	6	36	79	6	36	79
Враца	3	18	11	3	18	11
Монтана	4	24	31	4	24	31
Пазарджик	4	24	10	4	24	10
Плевен	8	48	18	8	48	18
Пловдив	4	24	90	4	24	90
Русе	8	48	140	8	48	140
Смолян	7	42	10	7	42	10
отдел „ЛКПЧХО” към ГД „ЛАД”	10	60	149	10	60	149
Стара Загора	10	60	111	10	60	111
Хасково	7	42	29	7	42	29
Шумен	7	42	11	7	42	11

Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви I ниво - 2014 г. и Национални паркове-2014 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви - I ниво, широкомащабен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9886/15.05.2014 г.), е планирано през 2014 г. да се извърши наблюдение в 97 пункта от мониторинговата мрежа, от които да бъдат взети 582 проби за анализ и 21 пункта от програмата за почвен мониторинг на Националните паркове за 2014 г. Вземането на проби от мониторинговите пунктове от I ниво, широкомащабен мониторинг се извършва в периода 1.09-15.10 на 2014 г., а пробовземането в Националните паркове-в периода Юни-Септември на 2014 г. Резултатите от проведените изпитвания се представят до 31 март 2015 г. До два месеца от получаване на протоколите в ИАОС, отдел „МБРГЕП” следва да обработи и включи в базата данни получената информация.

В следващата таблица е представена информация за планираните дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – I ниво, широкомащабен мониторинг, 2014 г.

Таблица 9

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели
Благоевград	5	30	8			
Бургас	9	54	52			
Варна	7	42	43			
Велико Търново	6	36	95			
Враца	4	24	11			
Монтана	5	30	29			
Пазарджик	4	24	10			
Плевен	9	54	32			
Пловдив	4	24	90			
Русе	7	42	98			
Смолян	7	42	10			
отдел „ЛКПчХО” към ГД „ЛАД”	9	54	119			
Стара Загора	11	66	111			
Хасково	5	30	30			
Шумен	5	30	11			

Програма за почвен мониторинг, 2014 г. – I ниво Национални паркове

Таблица 10

НП	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели
Централен Балкан	10	30	26			
Пирин	6	18	26			
Рила	5	15	26			

Мониторинг на почви – II ниво, интензивен мониторинг на процеси с локално проявление

**Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви- II ниво, 2014 г.
Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от вкисляване”**

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви- II ниво, интензивен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9691/28.04.2014 г.), е планирано през 2014 г. да се извърши наблюдение в 41 пункта от мониторинговата мрежа, от които да бъдат взети 328 проби за анализ. Вземането на проби от мониторинговите пунктове се извършва през есента на 2014 г., а резултатите от проведените изпитвания се представят до 15 януари 2015 г. До два месеца от получаване на протоколите в ИАОС, отдел „МБРГЕП” следва да обработи и включи в базата данни получената информация.

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пункто е	Проби за анализ	Анализиран и показатели	Пункто ве	Проби за анализ	Анализиран и показатели
Благоевград	2	16	7	0		
Бургас	4	32	7	0		
Варна	1	8	7	0		
Велико Търново	2	16	7	0		
Враца	2	16	7	0		
Монтана	3	24	7	0		
Пазарджик	3	24	7	0		
Плевен	2	16	7	0		
Пловдив	6	48	7	0		
Смолян	3	24	7	0		
Русе	0	0	0	0		
отдел „ЛКПчХО” към ГД „ЛАД”	4	32	7	0		
Стара Загора	4	32	7	0		
Хасково	2	16	7	0		
Шумен	3	24	7	0		

**Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви- II ниво, 2014 г.
Функционална подсистема „ Контрол и опазване на почвите от засоляване”**

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви- II ниво, интензивен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9691/28.04.2014 г.), през 2014 г., е извършено наблюдение в 11 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 132 почвени проби и 11 водни проби за анализ и са извършени 1056 анализа. Вземането на пробите от мониторинговите пунктове е извършено през месец май на 2014 г. Протоколите с анализите на всички почвени проби по отношение на индикаторите за оценка ще бъдат получени в срок до 31.07.2014 г. и след това ще бъдат въведени в националната база данни.

В следващата таблица е представена информация за планираните и изпълнени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – II ниво, интензивен мониторинг на процеси с локално проявление, 2014 г.

Таблица 12

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пункто е	Проби за анализ	Анализирани показатели	Пункто ве	Проби за анализ	Анализиран и показатели
Бургас	2	24	8	2	24	8
Варна	1	12	8	1	12	8
Плевен	2	24	8	2	24	8
Пловдив	3	36	8	3	36	8
Русе	1	12	8	1	12	8
Стара Загора	2	24	8	2	24	8

Складове за пестициди

Ежегодно РИОСВ извършват инвентаризация на складовете за залежали и негодни за употреба препарати за растителна защита и изпращат информацията за обработка в ИАОС в края на годината. Информацията за 2014 г. ще бъде предоставена в срок до 15 декември 2014 г. от РИОСВ и ще бъде обработена и отчетена до 31.03.2015 г.

Ерозия на почвите

Годишната оценка и прогноза на загубите почва и засегнати площи от водоплощна и ветрова ерозия се правят с помощта на математически модели (ММ) и използване на географска информационна система (ГИС). Използваният ММ за водоплощната ерозия се изчислява по уравнение USLE, а за ветровата по уравнение WEQ. За изчисляване и на двата вида ерозия се използва информация за начините на трайно ползване на земите, която МЗХ предоставя в края на всяка календарна година. За водоплощната ерозия са необходими и данни за интензивност на валежите от мрежата на НИМХ. В края на 2013 г., бе сключен договор с НИМХ и бяха предоставени нужните данни за интензивност на валежите през 2012 г., които след предварителна обработка се внедриха в ММ. Изчислени са засегнатите площи и почвени загуби от водоплощна и ветрова ерозия, както за цялата територия на страната, така и за 28^{-те} области и 277^{-те} общини. Получените резултати са включени в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2012 г., който може да се види на следния линк: <http://eea.government.bg/bg/soer/2012>

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР)

Изготвени и съгласувани са графиците за изпълнение на мониторинговите дейности, в съответствие с наличния капацитет от РИОСВ, ДНП и ДПП. Същите са утвърдени от Министъра на околната среда и водите. Планираните и изпълнени за първото 6-месечие на 2014 г. от РИОСВ, ДНП и ДПП мониторингови дейности в рамките на НСМБР са представени в таблицата по-долу. Отчитането и предаването на данните в ИАОС е годишно със срок в края на текущата година за повечето обекти. Планираните/извършените наблюдения и местата от Средно-зимното преброяване на водолюбивите птици (СЗП) **не са отбелязани като брой**, а само като „СЗП“, тъй като броят видове/места варира.

Таблица 13

РИОСВ/ДНП	Брой обекти по график 2014	Брой места по график 2014 г.	Брой наблюдавани обекти	Брой посетени места
РИОСВ Благоевград	1; СЗП	Определят се преди провеждане на мониторинг; от СЗП	0; СЗП	0; от СЗП
РИОСВ Бургас	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП
РИОСВ Варна	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП
РИОСВ Велико Търново	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП
РИОСВ Враца	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП

РИОСВ Монтана	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП
РИОСВ Пазарджик	2; СЗП	Определят се преди провеждане на мониторинг; от СЗП	0; СЗП	0; от СЗП
РИОСВ Перник	1; СЗП	1; от СЗП	0; СЗП	0; от СЗП
РИОСВ Плевен	1; СЗП	1; от СЗП	1; СЗП	1; от СЗП
РИОСВ Пловдив	2; СЗП	2; от СЗП	0; СЗП	0; от СЗП
РИОСВ Русе	2; СЗП	Определят се преди провеждане на мониторинг; от СЗП	0; от СЗП	0; от СЗП
РИОСВ Смолян	2	8	2	8
РИОСВ София	1; СЗП	1; от СЗП	0; СЗП	0; от СЗП
РИОСВ Стара Загора	1	2	1	2
РИОСВ Хасково	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП
РИОСВ Шумен	СЗП	от СЗП	СЗП	от СЗП
ДНП Централен Балкан	2; СЗП	територията на целия парк/ определени маршрути в 7-те паркови участъка; от СЗП	1; СЗП	територията на целия парк/ определени маршрути в 7-те паркови участъка; от СЗП
ДНП Рила	2	територията на целия парк	1	територията на целия парк
ДНП Пирин	2	територията на целия парк	2	територията на целия парк
ДПП Българка	1; СЗП	територията на целия парк; от СЗП	1; СЗП	територията на целия парк; от СЗП
ДПП Витоша	2	територията на целия парк	2	територията на целия парк
ДПП Рилски манастир	3	територията на целия парк	3	територията на целия парк
<i>За цялата страна</i>	25; СЗП	15; НП/ПП;	14; СЗП	11; НП/ПП;

		от СЗП		от СЗП
--	--	--------	--	--------

Функционира информационната система към НСМБР, като регионалните структури (РИОСВ, ДНП, ДПП) въвеждат данните в регионалните бази данни и ги изпращат периодично към Националната база данни.

ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ

Широкомащабен мониторинг на горските екосистеми - (Гори I^{во} ниво)

Изпълнението на програмата за широкомащабен мониторинг на горските екосистеми през 2014 г. се провежда в рамките на Националната система за мониторинг на околната среда. Поради забавяне на одобрение за финансиране на оценките и анализите извършвани от научни екипи в рамките на мониторинга на горите в широкомащабната мрежа от ПУДООС, дейностите през 2014г. все още не са започнали, а сроковете за някои от тях вече са изпуснати. По тази причина повечето от дейностите по широкомащабния горски мониторинг, предвидените в плана за 2014 г., не са изпълнени, в т.ч. оценка на растителните съобщества (пролетен аспект), пробовземане и анализ на почвени проби и химичните анализи на почвените проби, събрани през 2012 г., прехвърлени от плана за дейности през 2013г. – годината в която мониторинг на горски екосистеми също не беше проведен поради неосигурено финансиране на дейности извършвани от външни изпълнители.

Интензивен мониторинг на горските екосистеми - (Гори II^{во} ниво)

Съгласно мониторинговата програма за 2014 г., утвърдена със Заповед № 26 от 15.01.2014 г., са изпълнени всички предвидени дейности, свързани с пробонабиране и анализ на атмосферни отлагания и стъблен отток, пробонабиране и анализ на лизиметрични води, пробонабиране на проби от дървесен опад, въвеждане на данни от Автоматичните станции за КАВ и метеопараметрите и обработка и анализ на получените резултати. Стационари Витиня и Юндола се обслужват от ИАОС, Дирекция „ЛАД“, а стационар Старо Оряхово - от РЛ Варна. Постъпилата информация е обработена и качена в базата данни на ИАОС. В таблицата е представена информация за планираните през 2014 г. и изпълнените през календарната година дейности.

Част от дейностите, които не се извършват в ИАОС, се извършават от експертен екип на ЛТУ, в рамките на изпълнение на научна разработка с тема “Оценка и мониторинг на горските екосистеми – ниво II, в рамките на Международна кооперативна програма Гори Ниво I и II”. До момента, поради забавяне на процедурата за одобрение на финансиране на научната разработка от ПУДООС, дейностите за които ИАОС не разполага с необходимия научен експертен екип и няма възможност да изпълни, в т.ч. оценки на короните, фитопатологично обследване, фенологични проучвания, фитоценотични проучвания, оценка на уврежданията от озон и др. не са изпълнени.

За периода 01.01 – 30.06.2014 г. е извършено пробовземане на:

Атмосферни отлагания – съгласно утвърдената програма проби от атмосферни отлагания се събират постоянно на всеки 2 седмици. От началото на година до края на м.декември са реализирани 12 посещения на ПП Витиня, ПП Юндола и ПП Старо Оряхово.

Дървесен опад – съгласно програмата проби се събират 1 път месечно, от всеки уловител по отделно, като се отделят на 3 фракции. Пробите се събират регулярно съгласно утвърдените графици.

Автоматичните станции (АИС) на територията на 3-те горски стационара работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ (серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди и озон) и метеорологичните показатели (скорост и посока на вятъра, обща слънчева радиация, влажност и температура на въздуха) постъпват в реално време в централния диспечерски пункт на ИАОС София - Националната база данни за КАВ.

Таблица 14

Мониторинг на околната среда” <i>Показатели за изпълнение</i>			
Мониторинг на околната среда” <i>Показатели за изпълнение</i>	Мерна единица	Целева стойност 2014г.	Отчет полугодие 2014 г.
Широкомащабен мониторинг (Гори I-во ниво)			
<i>Частично обследване</i>			
Брой пробни площи	брой	159	159
Оценка състоянието на короната на моделни дървета	брой	5560	Предстои (при осигурено финансиране)
<i>Пълно обследване</i>			
Брой на пробни площи (ПП) с изследване на флористичен състав	брой	Средно по 37 ПП	Задачата не е изпълнена (поради неосигурено финансиране на дейностите през 2014 г. към момента е изпуснат срока)
Брой на пробни площи (ПП) с изследване на качество на почвите	брой	Средно по 37 ПП	Задачата не е изпълнена (събраните през 2012 г. проби, предвидени за анализ през 2013 г. бяха прехвърлени в плана за 2014г., но поради неосигурено финансиране те не са анализирани и не са събрани нови проби)
Интензивен мониторинг на горски екосистеми (Гори II-ро ниво)			
<i>Качество на атмосферния въздух и метеопараметри (Гори II-ро ниво)</i>			
Брой автоматични станции	брой	3	3
Брой измервания	брой	26280	13140
Брой отчитани параметри (задължителни)	брой	11	11
<i>Дървесен опад (Гори II-ро ниво)</i>			
Брой взети проби за химичен анализ на	брой	15x 3 фракции	предстои

дървесен опад			
Извършени анализи	брой	765	предстои
Брой параметри за анализ на проби от дървесен опад	брой	17	предстои
<i>Атмосферни отлагания и лизиметрични води (II-ро ниво)</i>			
Брой взети проби за химичен анализ на атмосферни отлагания, стъблен отток и лизиметрични води	брой	372(отлагания), 48(лизиметри), 8(ст. отток)	94 (отлагания), 4(лизиметри), 4(ст. отток)
Извършени анализи	брой	до 7812(отлагания), до 1000(лизиметри), до 252(ст. отток)	2162 (отлагания), 92(лизиметри), 92(ст. отток)
Брой параметри за анализ на проби от атмосферни отлагания, ст. отток и лизиметрични води	брой	26	26
<i>Оценка състоянието на короната на моделни дървета</i>			
Брой пробни дървета	брой	135	Предстои (при осигурено финансиране на дейностите през 2014 г.)
Брой показатели	брой	13	13

РАДИОЛОГИЧЕН МОНИТОРИНГ

Радиологичният мониторинг на околната среда се извършва по програма, утвърдена със Заповед № РД – 48/23.01.2014г. на Министъра на околната среда и водите. В следващата таблица е представена обобщена справка за изпълнението на програмата от Лабораториите за радиационни измервания в София и Регионалните лаборатории в Бургас, Варна, Враца, Монтана, Пловдив, Плевен и Стара Загора, **на база получени протоколи за анализирани проби** през първото полугодие на 2014 г.

Таблица 15

ЛАБОРАТОРИЯ ЗА РАДИАЦИОННИ ИЗМЕРВАНИЯ	ПОЧВИ (БР. ПУНКТОВЕ)				ВОДИ И СЕДИМЕНТИ (БР. ПУНКТОВЕ)						ПОТЕНЦИАЛНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ (БРОЙ)			
	НСМОС		Анализиран и		НСМОС			Анализиран и			НСМОС		Анализиран и	
Периодичност в годината	1	4	1	4	1	4	12	1	4	12	1	4	1	4
Бургас	55	-	21	-	13		-	3		-	5	1	3	1
Варна	66	-	33	-	11		-	6		-	5	-	1	-
Враца	7	13	-	13	8	3	8	-	3	8	-	1	-	1
Монтана	42	10	21	10	10		-	4		-	2	1	-	1

Пловдив	67	-	27	-	16		-	2		-	18	-	11	-
Плевен	73	-	18	-	14		-	1		-	3	-	-	-
Ст.Загора	80	-	41	-	12		-	3		-	19	-	2	-
София	59	-	31	-	21		-	9		-	18	-	7	-

Изпълнение на мрежата за радиологичен мониторинг, проблеми:

Лаборатория за радиационни измервания - Бургас

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг на почви се опробват периодично и анализите се извършват ритмично. Изостава мониторинга на повърхностни води.

Извършен е анализ и на 16 бр. аерозолни проби за определяне на радиологични показатели на атмосферен въздух.

Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания - Варна

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Пробонабирането от р. Дунав, при Русе и Силистра се извършва от РЛ – Русе и се изпращат за анализ в ЛРИ - София.

Извършен е анализ на 12 бр. аерозолни проби за определяне на радиологични показатели на атмосферен въздух.

Лаборатория за радиационни измервания - Враца

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Извършен е анализ и на 14 бр. аерозолни проби за определяне на радиологични показатели на атмосферен въздух.

Лабораторията извършва допълнително анализите на водните проби на ЛРИ – Монтана.

Лаборатория за радиационни измервания - Монтана

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Извършен е анализ и на 12 бр. аерозолни проби за определяне на радиологични показатели на атмосферен въздух.

Водните проби се анализират в ЛРИ – Враца.

Лаборатория за радиационни измервания - Пловдив

Програмата за радиологичен мониторинг на почви се изпълнява ритмично и в необходимия обем. Изостава мониторинга на повърхностни води. Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания – Плевен

Изпълнението на програмата за радиологичен мониторинг на почви се изпълнява в необходимия обем. Изостава мониторинга на повърхностни води. Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Извършен е анализ и на 8 бр. аерозолни проби за определяне на радиологични показатели на атмосферен въздух.

Лаборатория за радиационни измервания - Стара Загора

Програмата за радиологичен мониторинг на почви се изпълнява ритмично, в необходимия обем. Изостава мониторинга на повърхностни води.

Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания – София

Програмата за радиологичен мониторинг през първото полугодие се изпълнява ритмично и в необходимия обем.

Извършен е анализ и на 29 бр. аерозолни проби за определяне на радиологични показатели на атмосферен въздух.

Лабораторията извършва анализите на водните проби от територията на всички регионални лаборатории за радиационни измервания, с изключение на РЛ – Враца и РЛ - Монтана.

МОНИТОРИНГ НА ОТПАДЪЦИ

1. Дейности за изпълнение на ангажиментите на ИАОС по Наредба № 2 от 22 януари 2013 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, обн. ДВ, бр. 10 от 05.02.2013 г.

През отчетния период в ИАОС са получени на хартиен носител и въведени в националната база данни информацията от годишните отчети за:

- образувани производствени или опасни отпадъци – 25 116 броя;
- събиране и транспортиране на отпадъци (в т.ч. и за масоворазпространени отпадъци) – 1 070 броя;
- депониране на отпадъци - 68 броя;
- инсталации за третиране на отпадъци (в т.ч. и за масоворазпространени отпадъци) – 679 броя;
- управление на отпадъците от регионални сдружения за управление на отпадъците – 10 броя;
- третиране на строителни и биоотпадъци – 11 броя;
- дейности с отпадъци като търговец и брокер и по Регламент 1013/2006 – 93 броя
- общо – 26 846 броя.

2. Дейности, свързани с изпълнение на задължения по други нормативни документи

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки, приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн. ДВ. бр. 85 от 06.11.2012 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара полимерни торбички в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

- обобщена и изпратена на Дирекция УООП, МОСВ информацията за отпадъци за изготвяне на докладите по **Директива 94/62/ЕО** относно опаковките и отпадъците от опаковки;

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, приета с ПМС №352 от 27.12.2012г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013г. Дейностите, извършени за изпълнение на ангажиментите на ИАОС съгласно Наредбата са:

- осигурен е публичен достъп до обобщена по тримесечия информация за пуснати на пазара отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара масла в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, Приета с ПМС №351 от 27.12.2012, обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до обобщена по тримесечия информация за пуснати на пазара батерии и акумулатори;

- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара батерии и акумулатори в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС;

- обобщена и изпратена на Дирекция УООП, МОСВ информацията за отпадъци за изготвяне на докладите по Директива 2006/66/ЕО за батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори.

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, приета с ПМС № 355 от 28.12.2012г., обн. ДВ. бр. 2 от 08.01.2013г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до обобщена по тримесечия информация за пуснатото на пазара електрическо и електронно оборудване.

- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара електрическо и електронно оборудване в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

- обобщена и изпратена на Дирекция УООП, МОСВ информацията за отпадъци за изготвяне на докладите по **Директива 2002/968/ЕС** относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване.

Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013г, обн. ДВ. бр.7 от 25.01.2013 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до обобщена по тримесечия информация за пуснатите на пазара МПС.

- обобщена и изпратена на Дирекция УООП, МОСВ информацията за отпадъци за изготвяне на докладите по **Директива 2000/53/ЕО** относно излезлите от употреба превозни средства;

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр. 73 от 25.09.2012 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до обобщена по тримесечия информация за пуснатите на пазара гуми.

- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара гуми в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

3. Дейности по водене на публични регистри за отпадъци

3.1.Регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци.

Издадените документи за дейности с отпадъци от всички РИОСВ се получават ежемесечно и се въвеждат в софтуера за визуализация на документите в Интернет. За отчетния период са получени 866 документа, които са въведени в софтуера за визуализация на документите в Интернет.

a. Регистър на лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масоворазпространени отпадъци.

От м.март 2013г. е въведена информационната система за регистрация на лицата, пускащи на пазара продукти (електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори, масла, гуми и полиетиленови торбички), след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (МРО). За отчетния период са регистрирани 1889 лица.

b. Регистър на лицата, извършващи дейности като търговци или брокери на отпадъци по ЗУО

За отчетния период са регистрирани 36 лица, извършващи дейности като търговци и брокери на отпадъци.